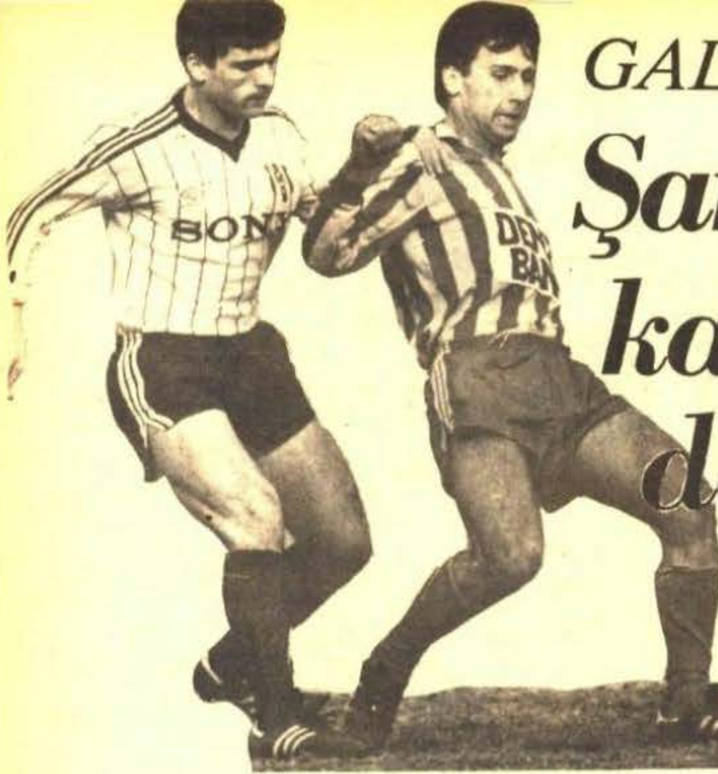

GALATASARAY — BEŞİKTAŞ

Şampiyonluk kavgasında dönüm noktası

Bugün Türkiye 1. Ligi'nin kader maçı oynanıyor. Spor yazarları tahmin üzerine tahmin yürütürken, biz de spor yazarı olmayan, ama koyu taraftarlıklarından kuşku duymadığımız kalemler seçtik. Bir de spor yazarı "hakemimiz" var. Bu işlerden pek bir şey anlamayan bir kaleme de yer vermeden edemedik.

Galatasaraylılık ruhunun ne olduğunu anlatmak...

Galatasaray'ın şampiyon olması için bugünkü maçı alması şart. Beraberlik halinde, Beşiktaş'ın istediği sonuçları elde edebilme şansı daha yüksek görünüyor... Takımın Galatasaraylılık ruhuna gereksinimi var.

ALİ SİRMEN

Galatasaraylı gözüyle

İnsan neden taraftar olur?

Yanıtlaması güç bir soru. Hele hele, benim gibi, Galatasaray'da okuduğu halde Beşiktaş yandaşlığında direnen Mümtaz Soysal'ınki gibi, hafif çarpık sevdalı taraftarlığa ne demeli?

Şimdi Mümtaz Hoca'ya laf attığımı düşüneceksiniz.

Haklısınız, atıyorum tabii. Eskiden olsaydı ve yaşlarımız da birbirine yakın düşseydi, kapalı tribünün iki yanında maç öncesi belki birbirimizle atışırdık bile, Mümtaz Hoca ile. Hatta kimbilir belki ikimiz de farkında olmadan, bin dokuz yüz elli bilmem kaçlarda böyle bir curcunanın içinde karşılıklı, kolektif bir atışmaya girişmişizdir de...

Ama basın kartı taşıyalıberi, yani yıllardır maçları basın tribününden izlediğimden ve "bizim orada" racon, yandaşlığını ya da eğilimini belli etmemek olduğundan, pek fazla ses çıkaramıyorum. Olsa olsa, Selmi ile birlikte gollerde biraz bağırıp, fazla heyecanlıca ayağa fırlıyorum o kadar. Kaldı ki, bir Fenerbahçe maçında, Fenerlinin en koyusu olduğu ölçüde, kibarın da en seçkini olan Emil Galip Sandalcı'nın yanına düşmüşsem onu da yapamıyorum. Emil Ağabey o eşsiz kibarlığı ve engin dost canlılığıyla, Fener gol attığında bile, üzülmeyeyim diye, "Daha çok var oyunun bitmesine; merak etme siz de atarsınız" deyip beni teselli yolunu tuttuğundan, o yanımdayken ben de Galatasaray'ın gollerine sevinemiyor, onu avutmaya koyuluyorum.

Taraftarlıkla dostluğun böylesine çekiştiği durumlar her zaman olmuyor neyse ki. Hoş, bu dostluğa özverilerde bulunan yandaşlığımızda, yaşımızın da etkisi yok değil ya! Yoksa eskiden o her hafta okul çıkışı soluğu Galatasaray maçlarında aldığımız, hatta zaman zaman hafta içine rastlayan maçlar için, bazı ateşli yandaş öğrencilerin Ferhuzat Hoca aracılığıyla izin kopardığımız dönemlerde olsa, ben pek dostluğun falan gözünün yaşına bakmazdım.

O yıllarda, ilk devresinde Reha'nın golüyle 1-0 öne geçtiğimiz bir Fener maçının tam 90. dakikasında, Lefter'in kale önündeki karambolde, herkesin ıskaladığı topu ustaca bir vuruşla ağlara göndermesi üzerine, nasıl kendimi kaybettiğimi anımsamıyorum da, büyükbabam, "Kalk oğlum! Ne oldu?" diye heyecanla üzerime eğilmişken ayıldığımı anımsıyorum. Yine önceleri 2-0, daha sonra 4-2 önde götürdüğümüz bir Beşiktaş maçında, Recep'in tutulmaz şutlarıyla 4-4 olan skora yanarken, birden ani bir akında Turgay ile birlikte yere düşen Ercan'ın, Turgay'ın altından kalkıp golü atması üzerine, dünyanın sonunun geldiğini sanmıştım.

Neyse ki, ligin ikinci devresinde aynı maçın rövanşında, Saim'in hemen hemen santradan attığı golü hakemin saymamasına karşın yine 4-3 kazanmış ve şampiyon olmuştuk.

Eski taraftarlar böyledir işte. Bir anda 30-35 yıl önceye kanat açıverirler. Ama zaman zaman taraftarlığın yıllanmışlığı işe yarayıp insana avantaj da sağlıyor. Nitekim Sağmalcılar'da, C-16 koğuşunun çayocağını işleten ve futbol hastası olan akranım Fenerli "Eşape Turan" eski maçları ve anıları anlatmamı ilgiyle dinler, pek hoşnut kalırdı. Hatta o kadar ki, bir keresinde bana pek afili bir de çaydanlık hediye etmişti.

Anlıyorum, sizler şimdi, "Geçmişi bırak da bugüne gel" diyeceksiniz.

Evet, şu sıralarda çok kişi bu yılın şampiyonluk düğümünü çözecek olan bugünkü maçın sonucu hakkında tahmin yapmaya çalışıyor. Tabii bunların başında da futbol uzmanlarının, otoritelerinin görüşleri geliyor. Ama ben taraftarların tahminlerini daha çok seviyorum. Onlar daha bir revnaklı ve de firaklı oluyorlar.

Bu yıldız futbolcuların kaprisleri de artık çekilmez oldu. Her topu 'şuta hazır' istiyorlar.

Alman karikatürü

Galatasaray'ın şampiyon olması için bugünkü maçı alması şart. Beraberlik halinde, Beşiktaş'ın istediği sonuçları elde edebilme şansı daha yüksek görünüyor. Baksanıza! Ankara'da 1-0 geride oldukları Gençlerbirliği maçını, herkesin televizyondan şaşkınlıkla izlediği iki hakem tarafından yaratılmış iki penaltı ile nasıl da "kazanıverdiler!"

Son haftalarda gol atamayan, üstelik Beşiktaş - Gençlerbirliği maçındaki olayın ve Altay karşısında kupadan elenmenin şokunu yaşayan Galatasaray, doğrusu ya, bugün güç durumda. Takımda belli bir düşüş göze çarpmıyor değil... Ama bu durumun sürekli olmadığını, birden tersine dönebildiğini ise aynı potaya daha önce girip çıkmış olan Beşiktaş da kanıtlamadı mı?

Bugün Galatasaray'ın Beşiktaş karşısındaki kozları, Simoviç, Erhan, Raşit, Yusuf ve Erdal'dır. Bunların oyuna asılmaları, bütün performanslarını ortaya koymalarının yanı sıra, Arif'in şovdan çok, yapıcı, çabuk ve kurnaz bir oyunu yeğlemesi, markajda tembelliği bırakması da şart. Ayrıca, Prekazi'nin de sırça bebek gibi, çekingen oynamayıp toplara gözü kapalı girmesi gerek ki, onun böyle davrandığına hiç tanık olmadım.

Galatasaray'a bütün bunlardan çok daha fazla gerekli olan ise Galatasaraylılık ruhudur.

Biliyorum şimdi bazı yeniler, "O da ne biçim şey?" diyeceklerdir. Yerimizin darlığı dolayısıyla ben bu sorunun yanıtını veremeyeceğim. Ama, bir Beykoz maçında 90 dakika Fahrettin ile didiştikten sonra, sahayı sedye ile terkeden Coşkun, beline sarılmış olan savunma adamını sürükleyerek gole koşan rahmetli Baba Gündüz, Beykoz'un en güçlü dönemlerinde 2-0 yenik olan Galatasaray'ı, sahada basmadık yer bırakmadıktan sonra attığı gollerle 3-2 galip getiren Büyük Ali ve çıkık kolunu formasıyla sarıp, 90. dakikada Ankara'da Demirspor karşısında golü atarak 1-0 yenilgiyi beraberliğe çevirerek, kupadan elenmemizi engelleyen, başka bir gün de hakemin Fener'i favori gördüğü maçta Fener ağlarını yırtan bütün zamanların gol kralı "Taçsız Kral" Metin Oktay, o Galatasaraylılık ruhunun somut birer örneği olarak, anılarımda yaşarlar.

Acaba bunlardan biri, örneğin Metin Oktay, bugünkü maçtan önce Galatasaraylılık ruhunun ne olduğunu, bir kez daha anlatamaz mı takıma?

Çünkü bugün o ruha çok gereksinimi var Galatasaray'ın.

Sanıyorum ki, taraftar da bu gerçeği unutmamak ve takımda bu ruhu şahlandırmak için 90 dakika boyunca sürekli oyuncuları yüreklendirmek görevini eksiksiz yerine getirmek zorundadır, eğer maçı kazanmak istiyorsak.

Evet, hep birlikte "Cim bom bom..." □

İktidar ANAP'sa şampiyon Beşiktaş'tır!

ANAP iktidarıyla birlikte, toplumdaki değişime en iyi ayak uyduran futbol kulüplerinin başında Beşiktaş geliyor.

YALÇIN DOĞAN

Spora bakmak da, futbolu değerlendirmek de değişti Türkiye'de ANAP iktidarıyla birlikte. Nasıl ki, "Belli mekteplerden geçmiş, belli geleneklerle bezenmiş, belli bir kültüre kavuşmuş" ve hatta bununla kalmayıp nerdeyse "halkça benimsenmiş bir zengin sınıfı" 1950'lerden sonra Türk toplumunda kendine ayrı bir yer edinmiş ve bu sınıf ANAP iktidarıyla birlikte değişime uğramışsa, bu değişimden spor ve futbol da nasibini almaya başlamış. "Belli eğitimden geçmiş, ne dediğini bilen" eski varlıklı sınıfın yerini, ANAP iktidarıyla birlikte "ne idüğü belirsiz, köyden kente göç eden, mürekkebi ancak uzaktan seyretmiş olan" yeni bir varlıklı sınıf doğmaya başladı.

Bu yeni sınıfı herkes küçümsüyor. "Onların sadece parası var, o kadar" diye küçümsenen bu yeni sınıf, "daha yemek yerken çatal-bıçak tutmasını bile bilmiyor" diye yargılanıyor. Göğüslerinden altın kolye sarkan, kollarında at nalı gibi altın saatler

Beşiktaşlı gözüyle

taşıyan bu yeni sınıfa özgü yeni bir spor anlayışı doğdu. Yeni spor anlayışına futbol takımları da eşlik etmeye başladı.

İşte, "aristokrasinin kulübü" Galatasaray, bugün "yeni zadegân sınıfının kulübü" Beşiktaş ile karşı karşıya geliyor. Futbol alanında boy ölçüşecek Beşiktaş ile Galatasaray, gerçekte toplumda bu iki sınıfı temsilen sahaya çıkıyor. Başbakanın eşi Semra Özal'ın tribünlerden neden Beşiktaş için tezahüratta bulunduğu belki şimdi daha bir açıklık kazanıyor. ANAP iktidarıyla birlikte, toplumdaki değişime en iyi ayak uyduran futbol kulüplerinin başında Beşiktaş geliyor. "Kendi kaynaklarına dayanan" yani pek transfere yüz vermeyen, ama" yeniden rekabet koşullarında nasıl ayakta durabileceğinin hesaplarını iyi yapan bir takım Beşiktaş. Buna karşılık Galatasaray "eski alışkanlıkların ve eski kökleşmiş değer yargılarının takımı" olarak çaba gösteriyor...

Gerçekte, iki takımın oynadığı futbol, temsil ettikleri değer yargılarının ürünü. Alman Hoca Derwall'in oynattığı futbolu Almanya'da artık "Hans'lar" değil, ama "Hanzolar" bile oynamıyor. Çağın gerisinde kalmış bir futbol anlayışını sergiliyor Derwall. Buna rağmen, Galatasaray "deney ve dayanışma" ile bugüne kadar gelebilmiş. Buna karşılık 67 yaşındaki Yugoslav Hırvat, Stankoviç'in Beşiktaş'a oynattığı futbol tam anlamıyla "Avrupai ve çağdaş" nitelikte. Oynadıkları futbola bakıldığında, takımın gençliğine, diriliğine bakıldığında, Beşiktaş'ın bugünkü maçtan galip çıkması doğal görünüyor. Beşiktaş'ın rakibi bugünkü maçta Galatasaray değil, sadece kaleci Simoviç. Yugoslav kaleci dünyanın en iyi file bekçilerinden biri. Bir Dünya Kupası'nda talihsiz "bacakarası" yediği iki gol, onu Yugoslavya'dan taaa Türkiye'ye kadar sürmüş. "Hayatta her kalecinin başına gelir." Simoviç Galatasaray'ın en büyük kozu. Beşiktaş'ın kozları, daha doğrusu sahada adım atmadık yer bırakmayan gençleri, sabahları topla uyanmıyor. Geceler bu gençler için çok geç sona eriyor. Ama, ertesi gün sahada at gibi koşan yine bu gençler. Müthiş bir fizik güç, Stankoviç'ın bilgisiyle Beşiktaş'ta buluşuyor.

Kâğıt üstünde baktığınız zaman 'Beşiktaş'ın bu maçtan galip çıkması gerek' diye düşünüyorsunuz. İki yıldır üstüste kıl payı farkla şampiyonluk yarışını sürdüren Beşiktaş, geçen yıl Fenerbahçe ile berabere kalmış ve şampiyonluğu averajla kaybetmişti. Bunun acısını hiç unutmadı Beşiktaşlı gençler. Bu yıl da benzer bir durum doğdu. Hiç verilmeyecek puanları cömertçe harcayan Beşiktaş, yine geldi ve "tek bir maçta sıkıştı kaldı." Beşiktaş'ın gücü bu sıkışıklığı patlatmaya yeter görünüyor.

İktidar ANAP'sa, şampiyon Beşiktaş'tır. Beşiktaş sadece ANAP'ın ürünü değil. Halkla bütünleşmek isteyen "aydınların da takımı" olma yolunda. □

Yenişmemek üzerine bir maç

'Tarafsız' konuk gözüyle

Büyük bir olasılıkla, iki takım da birbirlerinin şampiyonluk olanağını bu maçta ortadan kaldırmak istemeyeceklerdir

İSLÂM ÇUPİ

Bir Beşiktaş - Galatasaray maçının saha tünelinin karanlığında, fenersiz bir tahminci olarak dolaşmak, pek keyifli bir yolculuk olmasa gerek...

Bağımlı bulunduğum bir MİLLİYET spor sayfasından, bir takım kalem rahatlıklarını bırakarak misafir tahminciliği, CUMHURİYET'in "Dergi"sinde, bir maç için de olsa sırtlamak kıvanç verici, onuriu fakat aynı zamanda güç bir iştir...

Sanki, yazarlığı 29 yıldır kaşarlanmış bir kalemo larak değil de, ilk yazıyı yazarcasına, noktası ve virgülü ile deprenili ve de belalı bir iş...

Tanıştık; rahatladık galiba... Başlayabilirim.

Büyük maçları, psikolojik birikim ve zenginlik kazanır. Galatasaray, ligi ilk haftalardan beri lider götürmenin, önde sürüklemenin verdiği o psikolojik güveni ve hafifliği, hiç tahmin etmediği ve yarışın en kritik metrelerindeki Beşiktaş'a teslim etmiştir.

Yakalanan Galatasaray'dır, yakalayan Beşiktaş... Şu halde, maç oynanmadan geçen maçsız günlerde, Beşiktaş'ın moral tablosu daha sağlıklı, Galatasaray'ın moral tablosu daha sağlıksızdır.

Moral tablosu, maçın ilk santrası yapıldığında, bilinmez bir "okus-pokus"çulukla değişebilir mi?.. Yani Galatasaray Beşiktaş, Beşiktaş Galatasaray olabilir mi?

cağa benzer...

•

Maçın en büyük karşılayıcısı kaleci Simoviç ise, maçın en büyük koşucusu ve gole kaçıcısı da Metin'dir. Beşiktaş'ın Rıza, Gökhan ve Fikret'ten kurulu orta sahası 90 dakika bir "emek disiplini" içinde kalırken Galatasaray'ın Arif, Prekazi ve H. İbrahim'den kurulu orta sahasının, ilk iki ismin tribüne ve gösteriye dönük oluşu nedeniyle, oyun barometreleri son derece istikrarsızdır.

Avrupa'da bu tip iddialı derbylerin tahminini yapan yazarlar, yıl boyunca lafını edeceği takımla birlikte yatıp kalkarlar. Takımın idmanından beslenmesine, ruhsal durumundan oyun biçimine, taktiğine, hatta maç öncesinde soyunma odasında yapılan konuşmaya kadar, her şeyi avuçlarının içi gibi bilirler.

Oysa Türkiye'de Derwall'in de, Stankoviç'in de bu konuda hem kapıları hem de çeneleri kapalıdır... Türkiye'de bir yazarla bir takımın arasında Avrupa örneğinde olduğu gibi çok net ilişkiler kurmak şöyle dursun, bir sürü bağnaz yasaklar olanca katılığı ile hâlâ yürürlüktedir.

Türkiye'de, tanımadığı aşkı anlatmaya çalışan bir kalemdir spor yazarı...

Bu maçın santrasını isterseniz şöyle katlıyalım... Büyük bir olasılıkla, iki takım da birbirlerinin şampiyonluk olanağını bu maçta ortadan kaldırmak istemeyeceklerdir. Şampiyonluk kaderini bundan sonraki maçlara bırakmak, iki dev takım için, daha tutarlı, daha matematiksel bir rahatlıktır.

Son beş yılın derby birikimine bakıldığında, "yenişmemek" en çok doğum yapmış sonuçtur. Yenişmemek kavramı, 5 yıldan beri o maçları yöneten hakemlerin de "ilk ve son aşkı" olmuş ve yönetenler de en az rahatsız edici sonuç olan, yenişmemeyi üretmek için düdük ve kafalarını şartlamışlardır.

Beraberlik maçı mı demek istiyoruz? Galiba... □

Yirmi iki kişi ve bir top

'İlgisiz' gözüyle

Maç öncesinde, Einstein'ın bilimsel formüllerine taş çıkartacak taktikler hazırlayan teknik adamlar, maç sonrasında, herkesin anlayacağı bir dille konuşmaya başlayacak ve "top yuvarlaktır" türünden şeyler söyleyecek...

YALÇIN PEKŞEN

Cumhuriyet Dergi'nin yöneticisi Lütfü Tınç bu yazıyı yazma önerisini bana şöyle getirdi: "Beşiktaş - Galatasaray hakkında yazar mısın?"

Kendisini kırmamak için, "İlginç olmaz" diyemedim. Gerçi bir zamanlar "Beyoğlu" diye bir yazı dizisi hazırlamıştım. İlerde de Eyüp ve çevresindeki değişiklikleri yazmayı tasarlıyordum; ama fazla özellikleri olmayan Beşiktaş ve Galatasaray'ı yazmak bana pek ilginç gelmemişti. Kim okurdu böyle şeyleri?..

"Bilmem ki ilginç olur mu?" demekle yetindim. Lütfü Tınç da "Savaşı bilmiyor musun?" diye karşılık verdi.

Savaşı biliyordum tabii. ABD'nin Libya'ya saldırısını bilmeyen mi kalmıştı?..

Aradaki ilişkiyi anlamamakla birlikte, "Biliyorum tabii" dedim.

— Peki bu konuda yazabilir misin?

— Yazamam. Önce gidip görmem lazım. Neden Nilay (Karman) yazmıyor?..

— Nilay Libya'da biliyorsun...

— Peki savaş nerede?

— İnönü Stadı'nda...

Lafın burasında, benden istenilenin Beşiktaş - Galatasaray "savaşı" olduğu ortaya çıktı...

... Ve ansızın spor yazarlığım depreşti. Ne de olsa 5 yıl kadar gazetemizin spor servisinde çalışmam vardı... Bu beş yılın son günlerinde 1-1 biten bir maçı gazeteye "2-1 bitti" diye bildirdiğim için *-aynı zamanda* iyi bir futbolcu olan- Abdülkadir Yücelman tarafından İstihbarat Servisi'ne "şutlanmıştım"

"Yazarım" dedim ama şimdi düşünüyorum da yazacak fazla bir şey bulamıyorum. Kurallarda bir değişiklik olmadıysa on birerden 22 kişi çıkıp bir topu birbirlerinin kalesine sokmaya çalışacaklar. Akıllarını önceden peynir ekmekle yemiş olan 40 bine yakın kişi, yatağı yorganı sırtlayıp stat kapısı önünde kuyruğa girecek ve bundan sonrasını köfte, sucuk-ekmek, lahmacun, kokoreç yiyerek geçirecekler...

Sonra maç başlayacak ve 90 dakika boyunca siyah giysili bir adamın eşcinsel olup olmadığı tartışılacak... Bu arada top bir rastlantı sonucu kalelerden birine girerse, stadı dolduranların yarısına yakını, siyah giysili adamın eşcinsel olduğuna kesinlikle inanacak ve bu düşüncelerini bağıra bağıra belirtecekler... (Hele gol penaltıdan atıldıysa).

Gazetemizde de bazı şeyler olacak. Örneğin Hıncal Uluç ve Abdülkadir Yücelman iki gün boyunca yemeden - içmeden kesilecek, birinin (Hıncal) mide ağrıları azarken, diğerinin (Abdülkadir) şekeri yüksdecek. Birinci sayfamızı hazırlayan Ali Acar'ın dizgiye gönderdiği "Galatasaray Libya'ya saldırdı" şeklindeki başlık, düzeltmenler tarafından "ABD Beşiktaş'a saldırdı" şeklinde düzeltilecek... Sayfa provasını gören Genel Yayın Yönetmenimiz Hasan Cemal de iki tarafa birden saldıracak... □

